

Oglas, pripisana id. takaja izracunje se na temelju običnog cijenika li po dogovoru.

Novci za predbruju, oglašite. šelja se: naprimkom ili položnicom pošt. štedionice, u Beču u administracija lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbliže pošta predbrujoika.

Tko list na vrijeme ne primi, čeka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 347849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari“. Narodna poslovica.

Izlaz svakog četvrtka • pošta.

Netiskani dopisi se ne vraćaju: epodpisani ne takajo, a nefrankirani ne primaju. Preplate za poštarinom stoji 10 K u obće, na godinu 5 K za usjake } na godinu ili K 5—odn. K. 250 na pol godine

Irveni carovine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), tamo neka se naslovljivo sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Istarski sabor.

U Kopru, 8. oktobra 1904.

VI. sjednica.

(Svršetak.)

Presj. gosp. dr. Campitelli radio je doduše kroz sav svoj vić uztrajno ali ujedno rastrojno i na štetu svega pučanstva pokrajine.

Nadalje je on, kako je poznato, dosta obskrbljen materijalnim sredstvima, a da može i nadalje udobno živjeti. A kad bismo mi ovaj predlog prihvatili, bio bi to veoma pogibeljan precedens za buduća.

Služba je zemaljskoja zastupnika u tako i zemaljskoga kapitana počastna služba i nitko neima prava, za to na kakvu nagradu.

Konečno je razlog naš i taj, što su naše financije veoma loše, što rastu potrebe naše pokrajine sve to više i što vlada, osobito ove godine, u cijeloj pokrajini bieda, pa neimamo pravo; da razbacujemo novac ovako uzalud. S tih razloga glasovali čemo proti predlogu zastupnika Bartoli-a.

Zast. Andrijić: predloži poimenično glasovanje o prijedlogu zast. Bartoli-a.

Za predlog glasuje 19 zastupnika proti predlogu 8. (Svaki ne članova manjine, popratit će na galeriji raznim primjetbama dok ih nije predsjednik opevotno ukorio.)

Talijansko sveučilište.

Zast. Bennati obradio je obširno svoj predlog, da se prosvjeduje najodlučnije proti ustrojstvu talijanske pravne fakultete u Inomostu i da se traži ustanovljenje talijanskog sveučilišta u Trstu.

K predmetu uzv. rječ zast. Spinčić: Visoki sabori! Mi s' ove strane visoke kuće glasovali bi posve rado za sve točke vašeg predloga, pridružili bi se vašem prosvjedu, što je pravni fakultet ustanovljen u Inomostu (Na galeriji buka — predsjednik zvon.) glasovali bi za vaš nazor, da Inomost nije zgodno mjesto za kulturne i narodnostne zahtjeve Talijana ove države: — glasovali bi također i za to, da je štetna provizornost, koja se vidi u zadnjoj naredbi ministra, za bogoštovlje i nastavu, glasovali bi i za to, da se ustanovi pravni fakultet u Trstu, — pa da se malo po malo razvije u potpuno talijansko sveučilište u Trstu; — glasovali bi za sve to, ali uz uvjet, da se ustanovi u Trstu pravni fakultet a kasnije možda i potpuno sveučilište, na kojem bi se predavalo hrvatski i slovenski, i uz daljnji uvjet, da bi se zadovoljilo onim zahtjevima, kojim bi se već davno bilo zadovoljiti moralo, zahtjevima imame Hrvata i Slovenaca; prvo da se ustrojši u Trstu slovenske pučke škole, kojih još danas neima, a drugo da se ustroje i hrvatske i slovenske pučke škole po pokrajini Istre, gdje ih još neima; zatim, da se ustroje srednje i srukovne hrvatske i slovenske škole. To su naši uvjeti, a ako bi ih i prihvatili, nebi se tu moglo govoriti o kakvoj koncesiji, nego samo o izpunjenju i božjih i naravnih i pisanih zakona. Nije častno ni za državu ni za vas,

ni za vaše prijatelje u Trstu, da još danas Hrvati i Slovenci nemaju pučkih škola, gdje bi im se elementarna nauka davala u materinjskom jeziku.

Glasovali bi mi, kako rekoh, za predlog vaš, kad bi znali, da ćete i vi s vaše strane glasovati za pravni fakultet s hrvatskim i slovenskim naukovnim jezikom u Trstu, na kojem bi se naročito predavalo trgovačko-političke više nauke.

Razlozi, koji govore za vaš talijanski fakultet, odnosno sveučilište, isti ti razlozi govore i za naše sveučilište. Kulturni razvoj našega naroda i razvoj naše narodnosti isto je tako potrebit, kao i razvoj vaše kulture i narodnosti. I vi, gospodo, neimate ni jedan razlog, kojim bi pobijali, da bude to i za nas ustanovljeno, šta želite, da bude za vas.

Vi talijani i mi Hrvati i Slovenci razvijali bi se složno kao braća, a na užas trećima, koji već ni ne taj, da Trst i Primorje smatra za svoje zemljište — Germania usque ad Adriam!

Razlozi, koji se navadaju proti Hrvat. i slov. sveučilištu, odnosno ravnoj fakulteti u Trstu, nisu nikakvi razlozi. Kaže se, da nije zgodno, da budu djaci dvoje narodnosti u istom gradu, radi toga, jer bi se djaci međusobno prepirali i kadgod potukli. Gospodo, gdje ima ljudi ima i prepiraka. Ta toga ima i između članova iste narodnosti, iste vjere, istog staleža, a osobito među mladima. Znamo, da se i na njemačkih sveučilištih tuku njemački djaci, na talijanskih talijanski, a tako bi se možda kadgod potukli i slovenski i hrvatski djaci s talijanskim. Ali to nije ozbiljan razlog, da u Trstu ne može biti talijansko i hrvatsko-slovensko sveučilište, odnosno pravna fakulteta.

Kao daljni razlog proti hrvatsko-slovenskom sveučilištu navadja se, da je Trst talijanski grad.

Sve kad bi i bio — dato sed non concessio — ipak bi moglo biti u njemu hrvatsko-slovensko sveučilište, jer se takovo ne ustanovljuje samo za jedan grad, nego za veći djelokrug, za narodnost, koje stanuju u okružju Trsta. Ali ni sami Trst nije talijanski grad; u njemu živi također Slavena, a u okolici njegovoj žive skoro sami Slovenci. U Istri pak ima više Hrvata i Slovenaca nego li vas, a u Gorici još više. Kad bi se dakle to sveučilište ustrojilo za samo Primorje, imali bi više ili bar toliko prava nanj koliko i vi. Hoćete li vi pribrojiti Trientince, kojih ima 3—400 tisuća, a mi možemo pribrojiti Dalmatince, kojih ima preko 500.000, pa je tako i opet veći broj Hrvata i Slovenaca, nego li Talijana.

Hoćete li i dalje pribrajati, vi neimate više Talijana u ovoj državi, koji bi mogli dolaziti na ono sveučilište, dočim mi imamo i Hercegovinu i Bosnu, a možda doći koji iz banovine; za promjenu, pa mogu doći Slovenci iz Kranjske, Stajerske i Koruške.

Moglo bi se reći, da Hrvati imadu već jedno sveučilište u Zagrebu, i da su u zadnje doba, kako je to i spomenuo g. predlagatelj, dobili povlasticu od ministarstva, da mogu Hrvati iz Dalmacije

i Istre polaziti sve 4 godine u Zagrebu pravni fakultet i da mogu tamo polagati sve ispite uz nadopunjujući izpit u Beču.

To je istina, da postoji hrvatsko sveučilište u Zagrebu i da u njem imadu Hrvati Dalmacije i Istre neke povlastice, ali za nije još ipak priznata potpuna valjanost polnaka toga sveučilišta, jer je to dopušteno samo pravnikom, dočim za filozofe nije ništa ustanovljeno, a uz to ni pravnici ne mogu tamo praviti rigorozne. Ali kad bi bila i priznata potpuna ravnopravnost nauke za nas u Cislitaniji stanujuće Hrvate i Slovence, još bi mogao existovati pravni fakultet hrvatsko-slovenski u Trstu, odnosno potpuno sveučilište, osobito obzirom na broj Hrvata i Srba, koji isti jezik govore a kojih imade 4 milijuna u ovoj muarhiji. I kao što postoji za 8 milijuna Njemaca 5 njem. sveučilišta, tako bi tim više mogla biti za Hrvate dva sveučilišta, a moglo bi se uza to ustrojiti i posebno slovensko sveučilište u Ljubljani.

Dalje se prigovara, da neimamo dosta ni nižih ni srednjih škola u našem jeziku, da neimamo ni knjiga ni profesora. Na to odgovaramo: Škola doista ne imamo, koliko bi morali imati, ali nismo mi tomu krivi, nego krivi su oni, koji neće da vrše temeljne državne zakone, krivi ste i vi, koji im pomazete. Knjiga da neimamo? Velim, da ih imamo, jer u našem jeziku obsteo dva sveučilišta, jedno u Zagrebu, a drugo u Biogradu, a tamo imade i knjiga, po kojih se predaje i po kojih uče djaci. Da neimamo profesora? Našlo bi se i tih, jer naših profesora ima i po tujim sveučilištima, osobito u Njemačkoj, kao što ih je bilo u prolom stoljeću po Talijanskoj, i oni bi se rado vratili u svoju domovinu, kad bi mogli dobiti mjesto. A u koliko ih nije, uzgojili bi se, jer s ustrojenjem škola, stvaraju se i knjige i uzgajaju se profesori.

Možda je političkih razloga, s kojih vi ne bi glasovali za pravni fakultet odnosno sveučilište s hrvatskim i slovenskim naukovnim jezikom. Politika ali u kulturnim i narodnostnim obzirima nebi smjela odlučivati, jer bili državno-pravni odnosi politički koji mu drago, ipak bi se moralo dopustiti, da jedna narodnost uz drugu može kulturnu misao razvijati. Vi zalibože toga ne dopustate. Vi gospodo od većine, kako nam je dobro poznato iz vašeg držanja i šna, čuima sliedite ono, što je rekao vodja talijanske vladajuće stranke u Trstu 19. marča o. g. Vi ste od onih, koji misle, da smo mi ovdje u Trstu i u ovim pokrajinama gostovi, te da su to talijanske pokrajine. I vi na usta postov. Cleve rekti ste; priznajte, da su to talijanske pokrajine, i onda čemo biti prijatelji. A to isto jošte žešće rekao je vodja Talijanski u Trstu: jedno kad bi mi priznali talijanstvo ovih pokrajina, da su namim ovo talijanske pokrajine, i da smo mi ovdje gostovi — jedva tad bi se moglo govoriti o sporazamjenju ječnih i drugih. — Tog priznanja ne čete nikada dobiti od nas, jer kad bi to priznali, potvrdili bi neistinu i vječno bi sami sebi odsjekli glavu, uzeli bi sami sebi život, bili bi sa-

moubojice. Toga od nas ne doživiste. A jer od nas nemoguće zahlijevate, neima s vami sporazumka.

Ipak sam čvrsto uvjeren, da će doći za vama drugi, koji neće takva šta od nas zahtijevati, koji neće tako misliti, koji se neće dati vladati duhom židovstva, koji danas vlada u Austriji, naročito ovdje u Primorju, nego će se dati vladati duhom kršćanstva — ne duhom nesloge, ne duhom razdora i mržnje, nego duhom sporazumka i kršćanske ljubavi. Kad budete to uvidjeli — ne vi, nego vaši nasljednici, tada čemo tek moći glasovati za takav predlog, kao što je ovaj vaš, znajući da ćete i vi za sličan naš.

Ali pošto znamo, da vi nećete da izpunite naših kulturnih i narodnostnih opravdanih zahtjeva, — pošto smo uvjereni da vi ne bi glasovali za naš predlog glede hrvatsko-slovenskog fakulteta, odnosno sveučilišta u Trstu, moram izjaviti, ma i teškim srcem, da čemo glasovati proti vašem predlogu. Kažem teškim srcem, jer se mi nismo nikada pokazali protivnicima opravdanih zahtjeva Talijana, nit bi se sada, kad bi vi priznali naše kulturne i narodnostne potrebe. (Na klupek manjinje odobravanje i pljesak.)

Zast. B u b a zagovara podlijim govorom predlog zast. Bennati-a pozvav na koncu članove manjine neka i oni za taj predlog glasuju.

Zast. dr. Trinajstić osvrnu se na poziv predgovornika, koji im odgovori talijanski pod kojimi bi uvjeli članovi manjine rado glasovali za predlog većine.

Zast. Bennati nastoji pobiti uvjete manjine spomenuv na početku da žali, što je zast. Spinčić govorio u jeziku, koji nije razpravni jezik sabora proti čemu su članovi manjine odlučno prosvjedovali.

Poslo je još zastupnik dr. Trinajstić statističkim podatci dokazao, da ima na cislitavskim sveučilištih mnogo više jugoslavenskih djaka nego li talijanskih — i pošto mu je zastupnik Bennati odgovorio, da se nalaze među jugoslavenskim djacima i oni iz Kranjske, koji traže sveučilište u Ljubljani, prešlo se je na glasovanje. Sva većina glasovala je za predlog zast. Bennati-a — sva manjina proti predlogu.

Tim bijaše iscrpljen dnevni red, zaključena sjednica i buduća urečena za petak dne 14. o. mj. u 10 sati.

Velološinska irredenta na poslu.

(Nastavak)

Mi sutismo i radismo. Posljedna njihova izborna prevrata, bila nam je naj-snažnije oružje protiv njih. — Čovjek, koji s narodom ne osjeća, koji s njim nema ništa zajedničko, koji prezire njegovu vjeru, crkvu, jezik i običaje, što je sve narodu najsvetije, — masonstvo i irredentizam — rastočili su i demoralizirali susjedni nam Mali Lošinj: — Veloselci, čuvajte se tog dvojeg, koje je oboje u najvećoj mjeri ondje usredotočeno u nekojih osobah. Pravi Veloselac, koji ljubi svoj

jezik, narod i vjeru, nesmije za take ljude glasovati. — U tom se je sastojala sva naša agitacija.

Talijani spremahu se živo i nervozno, kako da proslave drugi dan izbor Bušanićev za načelnika. Djelomični i prividni uspjeh kod izbora za zastupstvo, tako ih je zaslepio, da nisu ni najmanje dvojniki o potpunju svojoj pobjedi. — Mislili su; kad su se ti ljudi dali vući mirno do jame, — nije moguće, da neće još pokročiti za jedan korak dalje i — svrati se posve u našu „irredensku“ grabu!

Izbor načelnika je imao započeti točno u 10 sati. U zadnji čas doznasmo, da je jedan od naših zastupnika znatnije se razbolio, te ne može nikako pristupiti izboru načelnika. „Talijane“ to još više uzjebostilo, no mi ne izgubismo nade. Naši protivnici bili već unaprijed pripravljeni, kako da što svečanije, sjajnije i bučnije proslave prvog talij. radikalnog načelnika u V. Lošinj. „Casin“ Talijanaša, gdje se pobjeda imala proslaviti, bio je već prvi dan najljepše izkichen, i na vratima krasan slavluk novoizabranom i prvom njihovom načelniku priređen. Sve je bilo pripravno za gospodsku večeru; nije se stediilo, samo da banket čim sjajnije uspije, pa se za tu večeru naručilo čak izvana najfinijih i najbirtanijih jestivina i pića. Pače, da prikazu, kako se tobož i narod s njima veseli, odlučili su bili čitav baril vina podijeliti medju mjestne pandure (kojih će se naći na svakom mjestu), koji će se opojeni derati njima u slavu, i tako reprezentirati narod. — Prijavilo se više govornika sa dobro naučenimi govoru, pače došao amoglavom činovnik od „Gianta“ — inače po ocu lošinjski „Cocot“ — dika i ponos naših „Talijana“ glasoviti Voltolina, koji je imao, da kao glavni, jer prokušani, govornik, prikaze sakupljenim veličinu i vrijednost te pobjede, te da u ime talij. polit. društva pozdravi i zahvali „narodu“!

Dvorana, u kojoj se imao birati novi načelnik, bila je već prije 10 sati svazapostojednuta od „talijanske“ inteligencije (je?), koju sačinjavahu ponajvećma mladež na talijanskim srednjim i višim školama. Medju inim spominjemo, da su se tu nalazile i dvie mladjahe djevojčice sa velikim kitama cvieća u ruci, kojima su imale okiliti novoizabranog načelnika Bušanića. — Kad su dvojica od naših stupili u sobu, da prisustvuju tom izboru, — već nije bilo mjesta, — morali su se zaustaviti kod vratiju i odatle motriti, što se događa. — „Talijani“ nam dobacivahu pogledje pune oholosti, sprdnje i prezirnog sažaljenja.

Poslo se na glasovanje, koje je većinom bilo odlučeno tajnim, — kroz cedulje. Sve napeto čeka izpadak glasovanja. Čeduljice se prebroje. Resultat: 8 glasova Fran Leva, 8 Er. Bušanić, — jedna glasovnica jest za učitelja Kumčića. Mi smo znali na čemu smo, — dok su „Talijani“ ostali usupnuti. Računali smo na naših sjagurnih 10 (osim ovih obećala i zadala nam rieč još dvojica, ali poznavajući kamaleonsku čud, ne računamo na nje,) jedan je bolestan, — a jedan je dakle od onih, što nam je zadao rieč, glasovao za Kumčića, misleći tako ućeti i Seyli i Karidibi. — Ali svećenik je, duhovni pastir svoga stada, a kao takav ne smije glasovati za čovjeka, kojemu smrdi vjera i crkva. Kad je dakle došlo do užeg izbora izmedju prve dvojice, ovaj nije smio i radi odgovornosti pred Bogom, svojom savješću i narodom, da glasuje za Bušanića. Uži je izbor izmedju gg. Bušanića i Fr. Leve. Predsjednik i opet broji cedulje: 8 je glasova za jednoga, 8 za drugoga. Prestajje još jedna cedulja. Sve napeto, gotovo bez daha gleda u predsjednika. Ovaj primi cedulju i pročita ime — Frana Leve! . . . . . Da je grom iz vedra neba udario onaj čas u onu dvoranu, ne bi bio mogao tako strasno i porazno djelovati na ondje sakupljenu inteligentnu (?) talijansku taljad, — kao

što ta jednostavna i nedužna rieč. — Što bi tri izbrojilo, — već nije bilo ni jednog od njih u dvorani; glave koje su se tako oholo i visoko dizale stupajuć u dvoranu i u njoj, — duboko se sad pokunjile: odmagliše ne proborivši ni rieči; od stoga glasa, glasa čuti nije.

Prešlo se na izbor občinskih savjetnika. Ni ovdje nisu bili sretniji. Njihov nesudjeni načelnik dobio 8 glasova, dok su ostali dobili po 15, 14, 10 glasova, i on tako, od načelnika bio degradiran na četvrtog, zadnjeg savjetnika, a ne bi bio postigao ni to, da su se naši glede savjetničkog dogovora i ne podijeliti svoje amo i tamo. Ostala dvojica njegovih doglavnika, dobiše svaki po — jedan glas.

Ovo je tako porazno djelovalo na naše „Talijane“, da se od tog poraza do danas ne oporaviše. Kako nečes?! Razglasili poraz, pohvalili se svojom (istar. talij. političkom društvu), da je Veli Lošinj „teste“ u rukama njihovim, a kad tamo Lošinjani neće ni da čuju o tome!

Pripravili večeru, a apeliata nestalo! Na izust naučili panerigične govore, a valjalo plakat!

To m'risavo cvieće, koje je imalo okiliti glavu njihovog pobjednika, a ono nadvojvodinik (neka se oprosti) magaraca i t. d.

Interesantno je kako sada skrtare talijanske novine sa izvještivanjem o tom sjajnom njihovom porazu. — Bože moj! Koliko bi vike bili podigli, da im je do konca uspjela prevara! Ta vidjeli smo, kako su bahato bili počeli pisati: utvarali si jadni, da su već na konju, dok još ne bijahu ni na magarcu! — Videći, da su se dakle grđno blamirali, nisu htjeli svoje sramote svijetu prikazivati, pak su se i tu domislili novog prevara i laži. — Ob onom istom načelniku Fr. Levi-u, kojega su agitirajući za Bušanića, najružnije opisivali, kao čovjeka nikakvih sposobnosti, slabu mara za obć. dobra i interese, bez ljubavi za mjesto i siromaha, te neznaćicu u obć. stvarima, — o tom istom čovjeku, dali su sada priposlali kratke vjesti u: „njekojie talijanske novine, u kojima ga hvale, da je „un vero liberale, un ottimo amministratore“ itd. Može li biti veće bezobraznosti? — To su plodovi, to je ukus talijanske kulture! Na čast vam takova kultura, ali si ju pridržite sami za sebe. — Ovim misle dvojice: s jedne strane pokriti pred svetom svoju blamažu, a s druge primamiti na svoju stranu novog načelnika, proti kojemu su do sada toliko radili, — i kojega sada još više mrze u duši. — Ali neće uspjeti niti u jednom niti u drugom.

Prerano su se bili stali derati, kako da je V. Lošinj tobože napokon „izišao „dall'atmosfera delcosi delto croaticismo“. Posljednje vaše prevare i makinacije, otvorile su bolje, nego isto drugo, Veloselskim Hrvatima oči, tako da sada i oni, koji su do sada našu horbu s vama njegako hladno; a kadgod i neprijatno gledali, — odlučili su odvazno ustati proti vašim težnjama i radu. Buduću — ako Bog da — izbori, zadati će veloselskom „irredentizmu“ posljednji udarac.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Svi Sveti i Dušni dan. Utorak i sriedu proslavili smo blagdan „Svih Svetih“ i „Dušni dan“. Tim povodom sjetismo se bolnim, potpunim činstvom onih pokojnika, koji su bili za života toli mili i dragi. U gradovima pjevala su družtva žalobne pjesme na grobovih narodnih velikana, ili inače zaslužnih muževa, a na selu palo je narod drobne sviećice na grobovih svojih milih. Svaki od nas imade pod tvrdom grudom il majku il oca, il sestru il brata, il ljubil il diete — kojih se najradje sjeća za tužnih jesenskih dana, na

blagdan „Svih Svetih“ i na „Dušni dan“ koja bi se htjela tako paćati u crkvene stvari. Ako je g. kapelan krstio privatno, onako kako „Piccolo“ piše, onda to bijaše pesve u redu i sasima po zakonu crkvenom. A „Signorija“ neka se paća tamo, kamo se može i mora paćati. Najprije neka promjeni na obćini onaj napis „Laurana“, jer se ovo mjesto prama odluci c. kr. namjesništva ne ima zvati „Laurana“, već ima po starinsku nositi ime od Lovrana.

Ako se pak hoće paćati u crkvene stvari, onda neka najprvo toranj crkveni poprave, jer se već toliko vremena nalazi toranj bez križa, a onda neka groblje drže u redu, jer je sramota za obćinu, da je onako sveto mjesto u onakovom neredu, pak onda neka kapelansku kuću poprave, jer će se naskoro srušiti. Kada bude sve ovo gotovo, onda neka idu pometati pred tuđa vrata. Jeste li nas razumila gospodo pridili?

Porečki kotar:
Iz Kaštelira. Nad talijanašima je prokletstvo! Propao je Petrović, propao je Zvane Eabbro, a sada je propao i glasoviti Zaneto Venin. U manje od deset godina protopag je preko dvadeset hiljada forinti. Zanimarivši svoj krasan imetak slao je uvijek gospodi na uslugu, ocrujivao, ružjao i klevetaše svoj i naš narod, zato su ga svi proklijali, mrzili i izbjegavali, ali on nije izbjegnuo sudbini koja svaku izrodiću čeka. Djeca mu se razišla truhom za kruhom, — a šjor Zaneto hoće ne ćeš palicu i torbu u ruke. (Možda će ga uzeti Kamalić za fatura ili razfatar Marko za sakrestana. Op. slag.) Ista nemila sudbina stigla je trojicu kaštelirskih podrepnica, a nedaleka budućnost pokazati će nam još takovih primjera.

Lošinjski kotar:

Promjene svećenstva u krčkoj biskupiji. Pisu nam iz Krka o siledćih promjenah u onoj biskupiji: C. g. Ivan Kremenčić isao je privremeno u mir, a na njegovo mjesto došao u Dobrinj za sielom u Rasopasnom č. g. Ivan Žic mlađji, od sada upravitelj kuracije u Puntir Kriza, kamo je poslan č. g. Andrija Bon, koga je nasliedio na njegovom dosadanjem kapelanskom mjestu u Belomu novomisnik č. g. Antun Fabijanić; č. g. Josip Bogović, kapelan u Puntu, imenovan je misionarijem i kapelanom u Rabu, dok je na njegovo mjesto došao novomisnik č. g. Dinko Linardić; č. g. Dragutin Hlaču, kapelan u Velom Selu, imenovan je upraviteljem kuracije u Martinićici, na njegovo mjesto dolazi bivši upravitelj u Martinićici č. gosp. Matej Maračić. Novomisnik č. g. Ivan L. Mrakovčić imenovan je kapelanom u Cresu; nasliediv č. g. Oktavija Haračića, koji ide na mjesto č. g. Vinka Premude za vjeroučitelja pučkih škola u Malo Selu, dok ide Vinko Premuda privremeno u mirovinu; č. g. Josipu Brusiću, kapelanu u Vrbniku, ostajuć u istoj službi, određeno je sielo u Risiki. Novomisnik č. g. Ivan Brechler otišao je u Beč u zavod sv. Augustina, da nastavi bogoslovne nauke dok je Matej Polonjiu, ostajuć kancelista biskupske kurije, imenovan kancelarom iste. Novomisnik č. g. Niko Partić imenovan je kapelanom u Susku.

Iz Velog Lošinja pišu nam 30. pr. Javljamu Vam, g. uredniče, nevereslu vjest, da izgubismo vrlo čestitog, svećenika i rodoljuba u osobi g. Dragutina Hlače, duhovnog našeg pomoćnika, koji je odavle premješten u Martinićicu na otoku Cresu. Težak je to po nas gubitak, jer se je on žrtvovao i nesebično trsio i trudio za naš duševni i tjelesni napredak braneci odlučno i neustrasivo riečju i perom naša narodna prava. Za njegovo ustrajno i nesebično djelovanje u Gospodnjem vinogradu i na narodnom polju ostali ćemo mu za vada zahvalni a dobi Bog neka mu bogalo naplati sve ono, što je za nas siromaha i zapuštene dobra i plemenita učinio. Živom željom, da bi njegov nasljednik sledio njegove stope kličemo mu putem Vašeg cienjenog lista: Sretno pošao i uspješno radio i u buduću na čast božju a na korist biednog našeg naroda!

Voloski kotar:

Iz Lovrana pišu nam siledće: U židovskom „Piccolo“ bio je ovih dana jedan dopis iz Lovrana, radi nekog krčeñja. Ne čudimo se „Piccolo“, jer znamo, da bi Židovi najvolili, da ne bude nijedan kršćen, kako nisu ni oni, — ali se čudimo nekoi Lovranskoj „Signoriji“,

koja bi se htjela tako paćati u crkvene stvari. Ako je g. kapelan krstio privatno, onako kako „Piccolo“ piše, onda to bijaše pesve u redu i sasima po zakonu crkvenom. A „Signorija“ neka se paća tamo, kamo se može i mora paćati. Najprije neka promjeni na obćini onaj napis „Laurana“, jer se ovo mjesto prama odluci c. kr. namjesništva ne ima zvati „Laurana“, već ima po starinsku nositi ime od Lovrana.

Ako se pak hoće paćati u crkvene stvari, onda neka najprvo toranj crkveni poprave, jer se već toliko vremena nalazi toranj bez križa, a onda neka groblje drže u redu, jer je sramota za obćinu, da je onako sveto mjesto u onakovom neredu, pak onda neka kapelansku kuću poprave, jer će se naskoro srušiti. Kada bude sve ovo gotovo, onda neka idu pometati pred tuđa vrata. Jeste li nas razumila gospodo pridili?

Porečki kotar:

Iz Kaštelira. Nad talijanašima je prokletstvo! Propao je Petrović, propao je Zvane Eabbro, a sada je propao i glasoviti Zaneto Venin. U manje od deset godina protopag je preko dvadeset hiljada forinti. Zanimarivši svoj krasan imetak slao je uvijek gospodi na uslugu, ocrujivao, ružjao i klevetaše svoj i naš narod, zato su ga svi proklijali, mrzili i izbjegavali, ali on nije izbjegnuo sudbini koja svaku izrodiću čeka. Djeca mu se razišla truhom za kruhom, — a šjor Zaneto hoće ne ćeš palicu i torbu u ruke. (Možda će ga uzeti Kamalić za fatura ili razfatar Marko za sakrestana. Op. slag.) Ista nemila sudbina stigla je trojicu kaštelirskih podrepnica, a nedaleka budućnost pokazati će nam još takovih primjera.

Ovo je najsjajniji dokaz onim starim gospodarom, koji misle da se gospodom bolje prodje; mladi pak neka si zapamte, da komu gospoda kumuju, taj poslie smrti inventara ne potrebuje.

Franina i Jurina.

Fr. Biš verova Jurino, da gredu deligati puljskega komunna na komunse piše va Italiju?
Jur. Teško je virovat, al kad ti kažeš, moram virovat.
Fr. Puljski šjori, da ih šalju va Italiju na velike škole, da se tamo malo va talijanskem jezike spratikaju.
Jur. Ako pak tamo ostanu?
Fr. Vero ne boj se ne, zač bi lačni i biosi nazad prišli.

Razne primorske vjesti.

Naš kod c. kr. namjesništva. Subotu dne 29. oktobra bilo je kod novoga c. kr. namjesništva Nj. Jasnosti Konrada kneza Hohenloha odaslanstvo naših hrvatsko-slovenskih saborskih zastupnika, sastojeće iz gospode Vjekoslava Spinčića, dr. Matka Laganje i Matka Mandića. Vjekoslav Laganje nagovorio ga je ovi riečmi:

„Vaša Jasnosti! Iz pokrajine, iz koje je Vaša Jasnost došla a kojoj bijaše na čelu, pratili su Vas najbolji glasovi.

Rieči, kojimi ste onomadne pozdravili sabor Istre, dojmile su se najugodnije svih posteno mislećih, osobito one gdje ste govorili o pomoći biednim, i o tom da će državnu pokrajinska uprava uvijek vr-

siti zakone i ravnati se po načelu: jednako pravo za sve!

Vrloom željom, da Vašoj Jasnosti uspije ublažiti biedu i dignuti blagostanje u pokrajini, te oživotvoriti načelo jednakoga prava za sve, mi predstavnici hrvatskoga i slovenskoga naroda Istre, u kojega je mnogo biede i prema kojemu nije ni izdaleka izvršeno ozakonjeno načelo jednakoga prava za sve, u ime toga naroda i u ime svoje, častimo se pozdraviti Vašu Jasnost iskrenošću prirodjenom narodu našemu i nam: Bog živi i uzdrži Vašu Jasnost!

Na ovaj hrvatski nagovor Nj. Jasnost gospodin namjestnik zahvalio se je njemačkim jezikom jako prijazno, i rekao po prilici ovako:

Želim što Vam se ne mogu zahvaliti u Vašem jeziku, i ujedno uvjeravam Vas svečano da ću se naučiti čim prije jezik Vašega naroda. To ja smatram nužnim i za se i za svakoga činovnika radi službe, i radi toga jer hoću do dolazim u doticaj sa pučanstvom i da s njime neposredno obđim, te pomognem gdje treba.

Moja je čvrsta volja da se vrše zakoni i da provedem načelo jednakoga prava za sve. I to se neima možda uzeti kao milost s moje strane, nego kao dužnost u vršenju zakona. Uviek sam vršio i činio da se vrše temeljni državni i drugi zakoni.

Iza toga, da tako rečemo, službenoga diela, obavijenoga stojeće, posjeli su se i gospodin namjestnik i gospoda zastupnici te su odulje razgovarali o raznih stvarih.

Istoga dana bio je kod gospodina namjestnika također dr. Stanger zemaljski podkapetan Istre i Volovsko-Opatijski obćinski načelnik, koj se je razgovarao poglavito o stvarih one obćine naročito pak o baš onoga dana razpravljenom gradjevnom redu za područje lještitista Opatija. Gospodin namjestnik mu je obećao, da će čim prije tamo doći, da se i osobno: na licu mjesta obaviesti o svem.

Bili su kod gospodina namjestnika toga dana također gg. dr. Gregorin, dr. Rybář i Ivan Gorjup, članovi razpuštenoga tršćanskoga vieća i sabora, kao predstavnici političkoga društva „Edinost“. Pozdravili su ga u ime tršćanskih Slovenaca, i razgovarali s njime o potrebah slovenskoga pučanstva u Trstu i njegovoj okolici.

Carški namjestnik u Istarskom saboru. Već smo posljedni put javili, da je novi carski namjestnik Konrad knez Hohenloche bio dne 25. oktobra u Istarskom saboru i već putem pak u sabonici upoznao se osobno sa svimi zastupnici. Čim je predsjednik otvorio sjednicu predstavio je i pozdravio gospodina namjestnika. Ovaj se je na pozdravu zahvalio i izrekao talijanski govor, kojim je obećao podporu c. kr. vlade za promicanje obćenitoga boljka. Osobito je naglasio, da ima i vladni i sabor nastojati o tom, da ublaži nevolju u pučanstvu. Slovenskim jezikom rekao je doslovno ovo:

„Visoki sabore! Od Njegova Veličanstva našega premislivoga Cesara imenovan namjestnikom Trsta i Primorja častim se pozdraviti visoki sabor i izraziti želju, da bude njegovo djelovanje u svakom obziru uspješno. Stalan sam, da državna uprava pokrajine neće nikada napustiti zakone, nego da će svatko naći pravo, koje mu ide, negledajući na stalež, vjeru i narodnost, po načelu: „jednako pravo za sve!“

Sa kluba saborskih članova manjine bile su te rieči namjestnikove popraćene sa živio! Gospodin namjestnik je dosta visok i plećat čovjek. Glas mu je jak. Govori bez ikakvog naprezanja odlučno. U sjednici ostao do svrhe i pratio svu razpravu toga dana.

Rieči, što ih je slovenski rekao, zabrinule su poneke Židove i od njih vođenu kamoru. Neide im nikako u glavu, zašto je nešto drugo rekao slovenski nego li talijanski. Dan iza toga u jutro dao je tršćanski „Čitutić“ izraza stanovitoj glavobolji radi slovenski izrečenih rieči. U večer već je okrenuo da nebi smutio svojih blizgavih vjernika.

Narodni pr. Kako je već javljeno bilo, vjenčao se dne 26. pr. mj. u bijeloj Gorici gosp. Milan Kundić s dražestnom gđicom Ivkom Drufovkom iz Gorice. Oboje ogranci vrlih obitelji: naš Milan sin gospodina Mata Kundića trgovca u Opatiji

i na glasu rodoljuba, a gđica Ivanka kćerka poznatoga trgovca i vrloga rodoljuba iz Gorice. Jedno — hrvatske gore list, drugo ubavi cvietak slovenskoga bisera — i jedno i drugo vanredno simpatično.

Ograniu im prekrasan dan. Vani se sunce veselo smiešilo, a smiešilo se i crvće kojega je puna bila kuća roditelja liepe nevjestice. Već u samo jutro pošli se u toj vriednoj kući kupiti ubranici i drugi. Za bogatom spróm čekaju na veliki car. Nadošao i taj čas. Ubranići ustali i dočekali nevjestu odjenu u jednostavnoj al bogatoj i ukusnoj bjelini. Stali roditelji — starci — pred svoju djecu i blagoslovljenom vodom blagoslovlili ih i sazivali nada njih ime božje. Takav je momenat uvijek potresan. Tako je bilo i tu: Ruke oca i majke drhtale su. A nije ni čudo. Mućna je za oca i majku pomisao, da im se diele njihovo, vino, diete, koje je za toliko godina izpunjavalo njihovu kuću, dieli od rođenog ognjišta, od njihove blizine.

Nego takove tužne misli ne traju dugo. Do nevjeste stajala su ova dva vriedna i poštena lica: Mate Kundić i njegova gospodja. Ona im se smiešila: ta znala je da u njima dobila druge ne manje dobre roditelje.

Krenulo se u crkvu. Nevjestici kumovao je brat g. Rudolf Drufovka, mladoženji pak g. Viktor Car Emin. U crkvi bilo puno svieta; sa svih strana pružale se ruke na pozdrav liepoj nevjesti.

Za stolom bilo živo. Nije tu bilo one buke i graje, koja obćino prati takova slavja. Bilo je to neko intimno, domaće veselje. A bilo je to i pravo narodno veselje, već s toga, što su tu uz već spomenute rodoljubne obitelji učestvovali i mnogi poznati rodoljubi iz Gorice, Trsta i dr. Zaredale i nazdravice, koje su — naravno — bile sve upravljene na sreću novovjenčanih. Palo je puno rodoljubnih rieči. Sabrala se i svotica za velevriedno slovenskoga školsko društvo, dočim je naš vrli Mate Kundić na uspomenu toga nezaboravnoga dana darovao našoj Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru 50 K, Bratovštini u Kastvu 50 K a Djačkom podpornom društvu u Pazinu 100 K. Čast njemu! Naplatio ga Bož u sreći, koju neka obilato prospe na glavu njegove djece!

Narodni Dom u Trstu. Naša slovenska braća sagradiše si pomoću svoje „Posujilnice“ na jednom od najljepših položaja grada Trsta krasan „Narodni Dom“, koji bijaše prošloga mjeseca otvoren širem obćinstvu. Narodna društva nalaze se u tom „Domu“ već od mjeseca augusta, a sada je u njem otvoreno krasno svratište, kavana i gostiona pod narodnim imenom „Balkan“. Našemu putujućemu obćinstvu preporučamo tople te narodne prostorije u kojima će naći liepo uređenih soba, zdrave i tečne hrane i pića uz pristojne ciene.

Javna kontrola vrhu prodanih narodnih biljega. — I. izkaz. — Prvi su narućili narodne biljega kod podpisane uprave gospoda:

Gregorić Vilim; Zagreb (50) . . . K 1—
Ban Ivan, Podgora (50) . . . . . 1—
Na račun ove god. izkazano . . . . .
Skupa . . . . . K 2—

Novci su bili odposlani Družbi sv. Cirila i Metoda.

Narućiti se može najmanje 50 komada. Narućebe prima za sada jedino uprava smotre „Ujedinjena Hrvatska“ br. 800.117. Beč XIX. Reithlegasse 16.

Štrašna nesreća u Sv. Vinčenti. dne 26. pr. mj. dogodila se je u mlinu nekoga Otočana u Sv. Vinčentima strašna nesreća. Dok je naimpe mlin najbolje radio, najedanput razpukne se žrvanj s nepoznatog uzroka, te je jednog radnika na mjestu usmrtilo, dočim je drugi radnik ostao teško ranjen. Usmrćeni radnik zove se Ivan Macan pok. Šimuna iz Radigoe.

Svaka obitelj

morala bi u višestoj dobrobiti samo

Kathreinerovu Kneippovu sladnu kavu

kao pridoatak k svagdanjema
kivnomu napitku upotrebljavati.

Oglas natječaja.

Uslied zaključka obćinskoga zastupstva od 29. kolovoza 1904: raspisuje se ovime natječaj na mjesto **tajnika-blagajnika** kod ova obćine sa godišnjom plaćom od 1100 kruna, koja će se isplaćivati u positićpatnih mjesećnih obroćih iz ovdješnje obćinske blagajne.

Natjećatelji imaju se izkazati sa potpunom praksom u obćinskim, kancelarijskim i blagajnićkim poslovima, te će se polak toga dati prednost onome natjećatelju, koji u gornjim svojstvima u kojoj obćini već službuje.

Od molitelja se traži podpuno poznavanje hrvatskog, kao uredovnoga, a po: mogućnosti i talijanskog te njemačkoga jezika.

Molbe se imaju podnesti na podpišano do 10. studenoga 1904.

Obć. glavarstvo Boljan.

Glavar: Iliasić.

Zahvala.

Za mnoge ljubeznevne dokaze soćntja ob kratkej boleznii in nenadni smrti našega nepozabnoga brata, ozioroma svaka in strica gospoda

Škendra Jenko

izrekamo prisrćno zahvalo.

Trnovo na Notranjem dne 30. oktob. 1904.

Družina Jenko-Šabec.

„Brijaćnica“.

Podpisani javlja slavnom općinstvu Pazinagrađa i okolice, da sam u Pazinu tik **Ujekarne Sv. Cirila i Metoda** otvorio nov

— brijaćki posao, —

koji odgovara potpunoma svim zahtjevima hygiene i antiseptse.

Nadajući se u što brojniji posjet

bilježim se s poštovanjem

Nikola Detelić

brijać.

Kava postaje vanredno tećna
pridodate-li joj
Vydrovu žitnu kavu!

5 kg. franko poštom 4 K 50 f.
Uzorak na zahtjev besplatno.

„SIJELO“
≡ za zabavu i pouku ≡ badava.

Kapljice Sv. Cirila i Metoda.

(Ext. Chinas comp. fl.)

pružaju sjegurnu pomoć proti svim bolestim želućca. Bolest prestat će sasma budete li iste rabili!

Te se kapljice rabe sa najboljim uspjehom kao najizvršniji liek proti: slaboj probavi, pomanjkanju teka, nadutosti, podriganju, žgaravici, žltonici, omaglici, glavobolji, grćovima i želućcu, zatvora tiela, žltnoj žilii (hemoroide), te bolesti slezena i jetara.

Od neprocjenjiva su vriednosti za čišćenje krv i jer iz njie izlućuju nećiste sokove te vraćaju izguljen tek. Lieće i svaku nutarnju groznica.

Ivavno su sredstvo proti slsboći, bliećoći, bolestima maternice i madrama, zato ne bi smjele manjkati nigdje.

Dobivaju se samo u Pazinu u ljekarni „k Sv. Cirilu i Metodu“, Mala fontana.

Ciena je: maloj boćici (25 nvć.) 50 para, srednjoj (40 nvć.) 80 para i velikoj (70 nvć.) 1 K 40 para.

12 malih boćica stoji 5 K; 12 srednjih 8 K; 12 velikih 14 K.

Mr. Pharm. Antun Marćelja,
provćinik ljekarne k svetom Cirilu i Metodu u Pazinu.

Svoj k svomu!

Niže potpisani obznanjujem sve svoje p. n. gospodu mušterije, da su prispjele sve vrste tkanina za

jesen i zimu

za građanska odijela, kao i za vel. gg. svećenike, kao talare, reverende, ogrtače (Überziher), salonska odijela od raznovrstne crne tkanine najbolje vrsti.

Da svim zahtjevima p. n. mušterija zadovoljiti uz mogućem, nabavio sam na raspolaganje uzorke najfinijih inozemnih kao i tuzemnih tkanina, kao i jorijale I. švedske pomodne akademije. Mojim neumornim trudom postigao sam lijepu svjedočbu p. n. gg. mušterija, da im ne treba posluživati se kod kojekakvih agenata, pošto ja nabavljam izravno sve što odgovara najkuknijim zahtjevima krojačkoga obrta.

Preporučam ujedno gotovih odijela, haveloka i ulstera koje držim vazda u zalih.

Cienu umjereno bez bojazni utakmic.

Naručbe na obročna odplaćivanja uz potpunu jamčevinu izvršavaju se točno i spoldno.

Nadaju se odziva p. n. gg. mušterija

Marko Zović

krojački obrtnik u Pazinu.

Svratište Balkan - Trst

Piazza della Caserma 2. (Narodni Dom)

Novosagrađena palača sa 60 modernih uređenih soba,

Restoracija, bečka kuhinja. — Kavana. —

3 časa udaljeno od južnog kolodvora, u blizini centralne pošte.

Električna rasvjeta. Za gostove svratišta posebno uređena restoracija u-l spratu.

Sastajalište stranaca.

Fr. DOLNIČAR, svratištar.

Svoji k svojim!

Skladište pokućstva

goričko-solkanske

STOLARSKÉ ZADRUGE

(prije Antun Cernigoj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkva Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Pokućstvo izrađuje se samo u peći izsušenim drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se također uz mjesečnu odplatu.

Zastojstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji.

Ilustrovani cijenici se šalju na zahtjev.

Oglas.

Podpisani časti se ovime javiti gospodarnikom gradnje i slavnom občinstvu, da ima na raspolaganje svakovrstnog sliža, skalina, bankina, kapnica (grandalij) itd., sve iz najboljeg crvenkastog i bijelastog mramor-kamena uz sljedeće cijene:

I. Saliž u debljini od 8-12 cm učinjen sa česljem za postavu na mjesto po m² K 5.—

II. Isto učinjen sa puntom po m² K 4-40.

III. Kapnice (grandalij) za krovove po metru K 1.—

VI. Skalini i bankini nako po pogodbi i to sve franko na postaju Pazin.

Poblize informacije koli pismene, toli ustavne daje potpisani sam.

Lindar, selo Lovrinje.

Antun Lovrinac pok. Josipa

Pčelno - voštene svieće

po kilog. K 1-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Ugirsne svieće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reliefu sa zlatom, sa osječnim cvietem itd. . . . . kg. po K 3.—
Isto ukrašene s odjeljivim cvieticama . . . . . 6.—
Tajman Jagrima, najlijpi 2-40
grais 1-20

Vošteni ovitki, bijeli i bojadisani . . . . . kg. po K 4-90
Isti okrašeni s cvietom i zlatom . . . . . 8.—
Svieće za božićno drvo u 6. pojaju 4-40
Vošćene svieće tarče, I. amstr. sastav . . . . . 3.—
Svieće i tarče, I. talijanski sastav 2-40
II. . . . . 2.—

Svieće za pogrebe po vrlo niskoj cijeni. — Za pravi, čist vosak jamčim sa 2000 kruna. Guršćimovi stenci (šilji) i stanka za vječnu luč. — Isto tako rasel pitomac (stolni) i dvaradni, uz vrlo niske cijene.

Preporučam se prečastnom svćenstvu, p. n. občinstvu najpozornije,

J. KOPAČ, voščarica u Gorici.

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vedom radnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkalicka-muriatitna-litijaka kiselica, vrlo bogata ugljikom kiselinom

izvrstno i poput kristala čiste stolno piće.

Glasoviti liečnički autoriteti prepisuju ovu kiselica u najboljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grkljana prota ulozima i reumi, kod želućastog, plućnog, grlenog i svih drugih katara, prota homeralidima (zlatnoj žilji), kod boli bubrega, mjehura, kamencu, želćene bolesti, zrahtih i nastalkih jetara, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Praktizano izvrstno i neizmisljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analizirao ju prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagrađena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.

Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice

ZAGREB, ilica broj 17.

Dobiva se u svim liekarnama, trgovinama mirođija, restoracijama i gostionama.

Tko hoće dugo živjeti

veseliti se dobromu zdravlju, mora nastojati svoj želudac vazda u redu držati.

Svaki onaj, koji si je želudac sa teško probavljivom, prevrućom ili prehladnom hranom pokvario ili nahladio, nalazi sigurnu pomoć u

Germanovoj životnoj esenciji,

koja se proti beztečnosti, slabosti želudca, podriganju, žgaravici, smućivanju, glavobolji, vrtoglavici, grčevima, težikom stolca, zlatnoj žilji najuspješnije upotrebljuje. — Poslje obilnog jela, osobito poslje masne i teškoprobljivije hrane, odstranjuje ova esencija svaku bol i pribavlja volju za jelo, pri čem u velike doprinosi i okripi tiela. Izlućuje pokvarene sokove iz tiela i čisti krv te ima prednost pred drugim sličnim sredstvima, što neškodni i nakon mnogogodišnje uporabe, jerbo sastoji iz najbiranijih bilinskih sokova, te je ugodnog malo gorkog teka, tako da ju i najrazmaženije osobe, gospodje i djeca rado uzimaju.

Germanova životna esencija, kao pravo pućko i kućno sredstvo neka u nijednoj kući ne manjka, jerbo često — gdje liečničke pomoći blizu nije — kao prva pomoć pomaže i od ozbiljne bolesti sačuva. — Kod kupovanja neka se naročito zahtjeva „Germanova životna esencija“ iz liekarnu k crnom orlu u Bjelovaru, pošto imade još sredstva sa sličnim imenom, ali nijedno nije ovom doraslo. Jedino prava jest u zelenom zamotu sa cietim tiskanim naslovom: Liekarna „k crnom orlu“ K. Germana u Bjelovaru (Hrvatska), kumo se i narućbe dostavljati imadu. — Ciena boćici jest K 1-40 poštom ne izpod 2 boćice. — Za pakovanje 40 para vise, razaslije se uz pouzće ili unapred poslanje iznosa.

Naslov neka se točno napiše. — Naputci i prospekti badava.

Germanova esencija mogu trpećemu čovječanstvu najbolje preporučiti, pošto sam se na sebi samomu i na mnogoma župljanima kojemu bili preporučiti bio taj liek, osvjedočio u izvrstnom djelovanju.

Edmund Medcott, župnik u Trojstvu, (Hrvatska).

2 potrošene boce Vaše životne esencije vrlo mi dobro činise, a toga mi poslalije još 6 boćica.

Petar Gradinac, umir. župnik Gradac, Zinzerdorfgassa.

Orime Vam javljam, da sam mnogo vrsti sredstva upotriebio, ali nijedno nije kao Germanova esencija djelovala.

Moli n, da mi ponovno pošaljete 8 boćica Germanove životne esencije, koju ću svima na želucu hotujećima najbolje preporučiti. Pošto se mnogo bolje ćutim, nadam se skoromu posvećastomu ozdravljenju.

Apollonija Haberl u Semriachu kod Peggana (Slojenska).

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrugnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, iako i nije član, istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka, te plaća od

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog otkaza, iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se, nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati pr. p. i 3-7 sati po podne; u nedjelju i blagdanima osim julija i augusti mjeseca od 9-12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju poblize informacije.

Ravnateljstvo.